

بررسی میزان همکاری گروهی نویسندگان مقالات تألیفی مجله کومش در فاصله سال‌های ۱۳۷۸ تا ۱۳۸۹

رحمان معرفت^{۱*} (M.Sc.)، مریم صابری^۱ (M.Sc.)، امیرحسین عبدالمجید^۲ (M.Sc.)، معصومه زودرنج^۱ (B.S.)

۱- دانشگاه سمنان، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی

۲- مجلس شورای اسلامی ایران، مرکز پژوهش‌ها

چکیده

سابقه و هدف: مشارکت علمی و همکاری گروهی نویسندگان نقش مهمی در عرصه علم و دانش دارد. برخی از دلایل این مشارکت علمی عبارت است از تبادل مؤثر و مفید نظرات، افزایش کیفیت مقالات گروهی، استفاده از تخصص و مهارت نویسندگان همکار، افزایش انگیزه در پژوهش‌گران برای انجام فعالیت‌های پژوهشی. هدف مقاله حاضر، تعیین میزان همکاری گروهی میان نویسندگان مقالات منتشر شده در مجله کومش در یک دوره دوازده ساله بود.

مواد و روش‌ها: جامعه پژوهش، مجموعه مقالات منتشر شده در مجله کومش در بازه زمانی ۱۳۷۸ تا ۱۳۸۹ می‌باشد. پژوهش به شیوه علم‌سنجی صورت پذیرفته است. آمار توصیفی مورد نیاز و تحلیل داده‌ها با کمک نرم‌افزار اکسل انجام شده است.

یافته‌ها: نتایج نشان می‌دهد که از مجموع ۴۴۰ مقاله منتشر شده در مجله کومش، ۱۵۸۴ نویسنده شرکت داشته‌اند که میانگین تعداد نویسندگان در هر مقاله ۳/۶ نفر است. از نظر جنسیت، ۷۲/۲۲٪ مرد و ۲۷/۷۸٪ زن هستند. بررسی نتایج در مورد پرکارترین مؤسسات و مراکز دانشگاهی نشان داد که پژوهش‌گران با وابستگی سازمانی دانشگاه علوم پزشکی سمنان، (در مجموع با ۶۱۲ مقاله گروهی) بیش‌ترین حضور را در مجله کومش داشته است. در مورد همکاری گروهی بین نویسندگان، نتایج نشان داد که تنها ۴۴ مقاله از ۴۴۰ مقاله (۱۰٪) تک نویسنده هستند. این در حالی است که به نظر می‌رسد در سال‌های اخیر گرایش به سمت تألیف مقالات گروهی افزایش یافته است. هم‌چنین ضریب همکاری گروهی بین نویسندگان مقالات مجله کومش ۰/۶۱ برآورد گردید.

نتیجه‌گیری: به طور کلی، میزان همکاری گروهی بین متخصصان و پژوهش‌گران پزشکی و پیراپزشکی در سطح بالایی قرار دارد. این موضوع در مجله کومش نیز به وضوح قابل مشاهده است.

واژه‌های کلیدی: مجله کومش، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، علم‌سنجی، ضریب همکاری گروهی بین نویسندگان

مقدمه

و رشد آن در دهه‌های اخیر شده است. بنابراین پژوهش‌گران، دیگر توانایی انجام فعالیت‌های پژوهشی را به صورت فردی ندارند و پژوهش‌های گروهی تلاشی برای اشتراک فکری دو یا چند پژوهش‌گر به منظور استفاده از تخصص‌های یک‌دیگر می‌باشد [۲]. تعداد مقالات گروهی بین‌المللی در سراسر جهان

پژوهش بستر اصلی توسعه و سازندگی است. ارزش‌یابی فعالیت‌های علمی برای برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری پژوهشی بسیار ضروری است [۱].

افزایش حوزه‌های میان‌رشته‌ای باعث پویایی علم جهانی

پایگاه اطلاعاتی مدلاین افزایش قابل توجهی داشته به طوری که هم‌کاری گروهی نویسندگان برای هر مقاله به طور متوسط ۳/۴ نفر بوده است [۱۰]. نتایج پژوهش دانش و دیگران نشان داد که ضریب هم‌کاری گروهی بین پژوهش‌گران به طور متوسط برابر با ۰/۲۶ بود [۱۱]. اصنافی و همکاران با بررسی میزان مشارکت اعضای هیات علمی دانشگاه سمنان در تولید مقالات علمی نشان دادند که روند رشد تولیدات علمی اعضای هیات علمی دانشگاه سمنان روند مثبت و مناسبی داشته است [۱۲].

در یک جمع بندی کلی می‌توان دریافت که همکاری گروهی در پژوهش‌های حوزه علوم پایه و پزشکی نسبت به پژوهش‌های حوزه علوم اجتماعی و انسانی بیش تر است. دلیل آن شاید ماهیت تجربی و آزمایشگاهی پژوهش‌های حوزه علوم پایه و پزشکی در مقایسه با ماهیت توصیفی و پیمایشی پژوهش‌های علوم انسانی و علوم اجتماعی باشد که مشارکت گروهی بیش تری را می‌طلبد. هدف این مطالعه، تعیین میزان هم‌کاری گروهی میان نویسندگان مقالات منتشر شده در مجله کومش در یک دوره دوازده ساله بود.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر یک مطالعه از نوع پیمایشی است و در آن از روش‌های علم‌سنجی استفاده شده است.

سوالات اصلی پژوهش حاضر عبارتند از:

۱. میانگین نویسندگان در هر مقاله چند نفر است؟
۲. توزیع فراوانی نویسندگان مقالات برحسب جنیست کدام است؟
۳. پرکارترین مؤسسات و مراکز پژوهشی در تألیف مقالات گروهی در مجله کومش کدامند؟
۴. توزیع فراوانی هم‌کاری گروهی بین نویسندگان در مقالات تألیفی به تفکیک سال‌های مورد بررسی چقدر است؟
۵. ضریب هم‌کاری گروهی بین نویسندگان در نگارش مقالات تألیفی به تفکیک سال‌های مورد بررسی چگونه است؟

به صورت مداوم در حال رشد بوده است [۳]. پدیده جهانی شدن و رشد فزاینده ارتباطات همه جانبه در فراسوی مرزهای جغرافیایی سبب شده است که متخصصان و پژوهش‌گران، به منظور غلبه بر مشکلات پژوهشی و رفع نواقح علمی و تجربی اقبال بیش تری به انجام کارهای علمی مشترک داشته باشند [۴].

از مهم‌ترین دلایل رشد سریع هم‌کاری علمی می‌توان به تبادل مؤثر و مفید نظرات، افزایش کیفیت مقالات گروهی، دریافت استنادهای بیش تر مانند آن اشاره کرد [۵]. در سال‌های اخیر پیش‌رفت فناوری‌های ارتباطی و اطلاعاتی باعث افزایش هم‌کاری پژوهش‌گران با یکدیگر شده است. شواهد موجود بیانگر وجود رابطه معنی‌دار میان میزان هم‌کاری گروهی و کیفیت بهتر آثار علمی است. بدین ترتیب که هرچه هم‌کاری گروهی میان پژوهش‌گران بیش تر شود، کیفیت آثار علمی آن‌ها افزایش می‌یابد [۶]. از طرف دیگر مجلات علمی یکی از کانال‌های ارتباط علمی میان صاحب‌نظران حوزه‌های تخصصی دانش بشری و ابزاری به منظور اشاعه سریع و گسترده دست‌آوردهای نوین پژوهشی محسوب می‌شوند.

هارت در بررسی خود به این نتیجه دست یافت که میزان هم‌کاری گروهی نویسندگان در مجلات علمی هسته کتاب‌داری نسبت به سایر مجلات علمی داوری شده و داوری نشده بیش تر بوده است [۷]. یافته‌های پژوهش فرج پهلوی نشان داد که میزان هم‌کاری گروهی بین نویسندگان ایرانی در حوزه موضوعی مورد مطالعه بسیار پایین بود [۸]. دو سال بعد نتایج یافته‌های عبدالمجید [۹] تاییدکننده یافته‌های فرج پهلوی بود. عصاره دریافت که بیش تر هم‌کاری‌های گروهی نویسندگان مقالات در حوزه نجوم در پایگاه اطلاعاتی ScienceDirect طی سال‌های ۲۰۰۴-۲۰۰۰، در طول دو سال اخیر صورت گرفته است (متوسط تعداد نویسندگان در هر مقاله ۶/۶ نفر [۲]. عصاره و معرفت در سال ۱۳۸۴ به مطالعه رشد و توسعه مقالات علمی پژوهش‌گران ایرانی علوم پایه و بین رشته‌ای پزشکی طی سال‌های ۱۳۵۵-۱۳۸۲ در شبکه مدلاین پرداختند و دریافتند که مقالات و آثار پژوهش‌گران ایرانی در

جدول ۱. توزیع مقالات مجله کومش از نظر میانگین تعداد نویسندگان در هر مقاله به تفکیک سال‌های مورد بررسی

سال	تعداد مقالات	تعداد نویسندگان	میانگین تعداد نویسندگان
۱۳۷۸	۱۷	۴۲	۲/۴۷
۱۳۷۹	۳۲	۸۵	۲/۶۶
۱۳۸۰	۲۰	۵۶	۲/۸
۱۳۸۱	۲۱	۶۵	۳/۱
۱۳۸۲	۳۵	۱۳۵	۳/۸۶
۱۳۸۳	۳۷	۱۲۹	۳/۴۹
۱۳۸۴	۴۲	۱۵۵	۳/۶۹
۱۳۸۵	۴۶	۱۶۰	۳/۴۸
۱۳۸۶	۴۸	۱۴۵	۳/۰۲
۱۳۸۷	۴۶	۱۹۷	۴/۲۸
۱۳۸۸	۴۳	۱۶۳	۳/۷۹
۱۳۸۹	۵۳	۲۵۲	۴/۷۵
جمع	۴۴۰	۱۵۸۴	۳/۶

توزیع فراوانی نویسندگان مقالات مجله برحسب جنسیت. در سال‌های اخیر به گواه آمار ارائه شده در منابع رسمی و غیر رسمی، زنان ایرانی سهم زیادی در تحصیلات دانشگاهی و ورود به عرصه‌های علمی و پژوهشی کشور در حوزه‌های مختلف بالخصوص حوزه‌های پزشکی و علوم وابسته داشته‌اند. جدول ۲، توزیع فراوانی جنسیت نویسندگان مقالات منتشرشده در مجله کومش را نشان می‌دهد. همان‌طور که در جدول ۲ ملاحظه می‌شود؛ اگرچه هم‌واره درصد نویسندگان مرد نسبت به زنان برتری قابل توجهی داشته است اما مشارکت زنان پژوهش‌گر در سال‌های اخیر به طور قابل توجهی افزایش یافته است. در حالی که در سال اول انتشار مجله (۱۳۷۸) سهم زنان در انتشار مقالات مجله تنها ۱۱/۹ درصد بوده است؛ در سال ۱۳۸۹ این سهم به بیش از سه برابر (۳۶/۵۱ درصد) رسیده است.

ضریب همکاری گروهی بین نویسندگان مطابق با فرمول

زیر محاسبه شده است:

$$cc = 1 - \left\{ \sum_{j=1}^k \left(\frac{1}{j} \right) * \frac{F_j}{N} \right\}$$

که در این فرمول، F_j = تعداد مقالات دارای j نویسنده، $j =$ مقالات (۱ نویسنده، ۲ نویسنده، ۳ نویسنده و ...). $N =$ تعداد کل مقالات، $k =$ بیش‌ترین تعداد نویسندگان در یک مقاله (برگرفته از مقاله آجی فیروکی و همکاران) [۶].

جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه مقالات منتشرشده در مجله کومش در یک فاصله زمانی دوازده ساله (۱۳۷۸-۱۳۸۹) است.

در این پژوهش، علاوه بر آمار توصیفی نظیر دسته‌بندی داده‌ها برحسب توزیع فراوانی و درصد فراوانی، از میانگین استفاده شده است.

نتایج

میانگین تعداد نویسندگان در مقالات تألیفی. یافته‌های پژوهش در رابطه با پراکندگی مقالات و میانگین تعداد نویسندگان در مقالات تألیفی در قالب جدول ۱ نشان داده شده است.

نگاهی کلی به جدول ۱ نشان می‌دهد که در بازه زمانی دوازده‌ساله مورد بررسی، در مجموع ۴۴۰ مقاله با شرکت ۱۵۸۴ متخصص و پژوهش‌گر حوزه‌های پزشکی و پیراپزشکی منتشر شده است. متوسط تعداد نویسندگان در هر مقاله در این سال‌ها ۳/۶ بوده است.

نگاهی جزئی‌تر به جدول ۱ نشان می‌دهد که در سال‌های اخیر اقبال جامعه پژوهش‌گر و متخصص به مشارکت و همکاری گروهی در تألیف مقالات بیش‌تر شده است؛ به طوری که در سال ۱۳۸۹ با بیش‌ترین متوسط تعداد نویسندگان در سال‌های مورد بررسی (یعنی ۴/۷۵) روبه‌رو هستیم.

جدول ۲. توزیع فراوانی نویسندگان مقالات مجله کومش برحسب

جنسیت

جنسیت	مرد		زن		جمع	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
سال ۱۳۷۸	۳۷	۸۸/۱	۵	۱۱/۹	۴۲	۱۰۰
۱۳۷۹	۷۸	۹۱/۷۶	۷	۸/۲۴	۸۵	۱۰۰
۱۳۸۰	۴۸	۸۵/۷۱	۸	۱۴/۲۹	۵۶	۱۰۰
۱۳۸۱	۵۶	۸۶/۱۵	۹	۱۳/۸۵	۶۵	۱۰۰
۱۳۸۲	۹۳	۶۸/۸۹	۴۲	۳۱/۱۱	۱۳۵	۱۰۰
۱۳۸۳	۱۰۴	۸۰/۶۲	۲۵	۱۹/۳۸	۱۲۹	۱۰۰
۱۳۸۴	۱۱۲	۷۲/۲۶	۴۳	۲۷/۷۴	۱۵۵	۱۰۰
۱۳۸۵	۱۱۹	۷۴/۳۸	۴۱	۲۵/۶۳	۱۶۰	۱۰۰
۱۳۸۶	۱۰۳	۷۱/۰۳	۴۲	۲۸/۹۷	۱۴۵	۱۰۰
۱۳۸۷	۱۲۱	۶۱/۴۲	۷۶	۳۸/۵۸	۱۹۷	۱۰۰
۱۳۸۸	۱۱۳	۶۹/۳۳	۵۰	۳۰/۶۷	۱۶۳	۱۰۰
۱۳۸۹	۱۶۰	۶۳/۴۹	۹۲	۳۶/۵۱	۲۵۲	۱۰۰
جمع	۱۱۴۴	۷۲/۲۲	۴۴۰	۲۷/۷۸	۱۵۸۴	۱۰۰

۶۱۲ مقاله منتشر شده در مجله کومش توسط پژوهشگران با وابستگی سازمانی دانشگاه علوم پزشکی سمنان، تنها ۲۸ مقاله به صورت انفرادی تدوین گردیده و بقیه مقالات در شکل گروهی منتشر شده‌اند؛ که این امر نشان‌دهنده مشارکت بالای متخصصان این دانشگاه در تولید علم است.

نکته دیگری که با مطالعه جدول ۳ قابل تأمل است، گرایش فراوان متخصصان حوزه پزشکی همه دانشگاه‌ها به تألیف مقالات گروهی است. به طوری که به استثنای دانشگاه علوم پزشکی سمنان که دارای ۲۸ مقالات به شکل انفرادی تدوین شده است، در بقیه دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی حداکثر مقاله انفرادی یک مقاله بوده است.

جدول ۳. توزیع فراوانی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی دارای بیشترین همکاری گروهی در انتشار مقاله در مجله کومش

ردیف	تعداد مقالات					نام دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی
	بیش از ۳ نویسنده	۴ نویسنده	۳ نویسنده	۲ نویسنده	۱ نویسنده	
۶۱۲	۲۸۷	۱۰۸	۱۱۶	۷۳	۲۸	دانشگاه علوم پزشکی سمنان
۸۹	۴۷	۱۸	۱۷	۶	۱	دانشگاه علوم پزشکی تهران
۸۶	۴۰	۲۱	۱۸	۶	۱	دانشگاه تربیت مدرس
۸۱	۳۶	۳۰	۸	۶	۱	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
۷۰	۴۱	۱۴	۷	۷	۱	دانشگاه علوم پزشکی ایران
۵۱	۲۱	۵	۲۰	۴	۱	دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
۳۷	۱۴	۱۵	۳	۴	۱	دانشگاه علوم پزشکی مشهد
۲۸	۱	۱۲	۸	۷	۰	دانشگاه شاهد
۲۷	۴	۸	۱۳	۲	۰	دانشگاه علوم پزشکی اراک
۲۶	۱۸	۲	۳	۲	۱	دانشگاه علوم پزشکی کرمان
۲۴	۵	۷	۱۲	۰	۰	دانشگاه علوم پزشکی کاشان
۲۳	۷	۱۳	۰	۳	۰	دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

تعیین وضعیت همکاری گروهی بین نویسندگان. در این بخش، میزان همکاری بین نویسندگان در نگارش مقالات

پرکارترین دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی کشور در انتشار مقاله در مجله کومش. یکی از شاخص‌های ارزیابی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی کشور، سهم آنان در تولید دانش است. یکی از شاخص‌های ارزیابی تولید دانش، انتشار مقالات پژوهش در مجلات معتبر داخلی و خارجی می‌باشد. جدول ۳، نشان‌دهنده میزان مشارکت دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی داخلی در انتشار مقاله در مجله کومش است. (به دلیل تعدد دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی، این جدول شامل مراکز می‌باشد که در تهیه بیش از ۲۰ مقاله در طول دوره مورد بررسی همکاری و مشارکت داشته‌اند).

تأمل در جدول ۳ نشان می‌دهد که پژوهشگران و متخصصان «دانشگاه علوم پزشکی سمنان» بیشترین سهم را در انتشار مقالات مجله کومش داشته‌اند که البته با توجه به وابستگی سازمانی مجله مزبور با دانشگاه علوم پزشکی سمنان دور از انتظار نیست. «دانشگاه علوم پزشکی تهران» و «تربیت مدرس»، به ترتیب با داشتن ۸۹ و ۸۶ مقاله با فاصله‌ای بسیار زیاد در رتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند. هم‌چنین از مجموع

لازم به ذکر است که ضریب همکاری گروهی بین نویسندگان عددی بین صفر و یک است. این عدد هرچه از ۰/۵ بیش‌تر باشد، حاکی از آن است که همکاری گروهی بین نویسندگان در سطح مطلوب‌تری قرار دارد و هرچه به عدد صفر نزدیک‌تر باشد، نشان‌دهنده ضعیف بودن میزان همکاری گروهی بین نویسندگان است [۵].

همان‌طور که در جدول ۵ ملاحظه می‌شود، در مجموع ضریب همکاری بین نویسندگان مقالات مجله کومش در دوره دوازده ساله مورد بررسی ۰/۶۱ بوده است که افت و خیزهای نسبتاً هم‌سانی را داشته است. این ضریب بر اساس تعریف «آجی کی فیروکی» و «ژانگ تک» [۵] در سطح نسبتاً مطلوبی قرار دارد. هم‌چنین بیش‌ترین میزان ضریب همکاری گروهی مربوط به سال ۱۳۸۹ است که عدد ۰/۷۶ را به خود اختصاص داده است.

جدول ۵. ضریب همکاری گروهی بین نویسندگان مقالات

سال	ضریب همکاری گروهی بین نویسندگان
۱۳۷۸	۰/۴۴
۱۳۷۹	۰/۵
۱۳۸۰	۰/۴۵
۱۳۸۱	۰/۵۸
۱۳۸۲	۰/۶۹
۱۳۸۳	۰/۶۵
۱۳۸۴	۰/۶۶
۱۳۸۵	۰/۶۶
۱۳۸۶	۰/۵۵
۱۳۸۷	۰/۷۱
۱۳۸۸	۰/۶۷
۱۳۸۹	۰/۷۶
میانگین	۰/۶۱

منتشر شده در مجله کومش در دوره دوازده ساله مورد بررسی قرار می‌گیرد. نتایج این بررسی در جدول ۴ ارائه شده است. در جدول ۴ نشان می‌دهد اگرچه در سال‌های اول انتشار مجله تمایل به انتشار مقالات گروهی وجود داشته است، اما هرچه به سال‌های اخیر نزدیک‌تر می‌شویم میزان استقبال متخصصان و پژوهش‌گران حوزه پزشکی نسبت به تدوین مقالات گروهی پررنگ‌تر شده است. هم‌چنین در مجموع ۴۴۰ مقاله منتشرشده در این دوره دوازده‌ساله، مقالات گروهی در مقایسه با مقالات انفرادی (حداکثر ۱۰ درصد) سهم بسزایی را به خود اختصاص داده‌اند.

جدول ۴. توزیع فراوانی مقالات مورد بررسی از نظر همکاری گروهی بین نویسندگان به تفکیک سالهای مورد بررسی

سال	تعداد مقالات				
	۱ نویسنده	۲ نویسنده	۳ نویسنده	۴ نویسنده	بیش از ۴ نویسنده
۱۳۷۸	۵	۵	۴	۲	۱
۱۳۷۹	۷	۱۰	۴	۹	۲
۱۳۸۰	۶	۷	۱	۱	۵
۱۳۸۱	۳	۶	۴	۳	۵
۱۳۸۲	۰	۱۲	۸	۲	۱۳
۱۳۸۳	۲	۸	۱۲	۷	۸
۱۳۸۴	۳	۷	۱۱	۸	۱۳
۱۳۸۵	۳	۷	۱۷	۹	۱۰
۱۳۸۶	۹	۸	۱۳	۱۳	۵
۱۳۸۷	۳	۴	۱۲	۶	۲۱
۱۳۸۸	۳	۶	۸	۱۴	۱۲
۱۳۸۹	۰	۲	۱۳	۱۷	۲۱
جمع	۴۴	۸۲	۱۰۷	۹۱	۱۱۶
درصد	۱۰	۱۸/۶۴	۲۴/۳۲	۲۰/۶۸	۲۶/۳۶

بحث و نتیجه‌گیری

در ارتباط با سؤال اول پژوهش، یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که در ۴۴۰ مقاله مورد بررسی ۱۵۸۴ نویسنده مشارکت داشته‌اند که میانگین تعداد نویسندگان در هر مقاله

تعیین ضریب همکاری گروهی بین نویسندگان مقالات منتشر شده، جدول ۵، میزان ضریب همکاری گروهی نویسندگان به تفکیک سال‌های مورد بررسی را نشان می‌دهد.

یافته‌اند. هم‌چنین ضریب هم‌کاری گروهی بین نویسندگان به‌طور متوسط برابر با ۰/۶۱ ارزیابی گردید. این یافته در مقایسه با یافته دانش و همکارانش (۱۳۸۵) که ضریب هم‌کاری گروهی نویسندگان طرح‌های پژوهشی دانشگاه اصفهان را ۰/۲۶ محاسبه کرده بودند، در سطح بالایی ارزیابی می‌شود.

به‌طور کلی باید گفت که رشد علم و ارتباطات علمی در قرن ۲۰ و ۲۱ سبب رشد انتشار مجلات علمی تخصصی در سطح ملی و بین‌المللی شده است. دانش پزشکی و پیراپزشکی از این امر مستثنی نیستند. مجله علوم پزشکی کومش با درجه علمی - پژوهشی از وزارت بهداشت و آموزش پزشکی کشور و با سابقه بیش از دوازده سال، مورد توجه بخش بزرگی از جامعه متخصصان حوزه پزشکی قرار دارد. دلیل این مدعا حضور پررنگ متخصصان و پژوهش‌گران حوزه پزشکی و پیراپزشکی در یک دوره دوازده ساله در مجله مزبور است. هم‌چنین میزان مشارکت نویسندگان در تولید مقالات گروهی نیز در سطح بالایی قرار دارد. به نظر می‌رسد برخی از عوامل هم‌چون روزآمدی مجله و انتشار به موقع تاثیر بسزایی در گرایش به انتشار مقاله توسط محققان و پژوهش‌گران سایر مراکز پژوهشی در مجله کومش داشته است.

تشکر و قدردانی

نویسندگان مقاله بر خود لازم می‌دانند از راهنمایی‌ها و حمایت بی‌دریغ معنوی سردبیر محترم مجله کومش، جناب آقای دکتر رشیدی‌پور در مراحل نگارش و انتشار اثر حاضر قدردانی نمایند. همکاران محترم مجله به‌ویژه جناب آقای حسین علی صفاخواه (مدیر فنی مجله) و سرکار خانم افسانه مفتون (کارشناس محترم مجله کومش) نیز که پژوهش‌گران را مرهون لطف خویش قرار داده‌اند شایسته احترام و تقدیر هستند.

منابع

[1] Aminpour F. Introduction to the scientometrics. Isfahan: Isfahan Univ Med Sci 2006. (Persian).

۳/۶ نفر است. مقایسه نتایج متوسط تعداد نویسندگان در هر مقاله مورد بررسی با پژوهش‌های پیشین نظیر فرج‌بهبلو [۸] در سال ۲۰۰۴ در حوزه کتاب‌داری و اطلاع‌رسانی با میانگین ۲/۰۴ نویسنده در هر مقاله، عصاره [۲] در حوزه نجوم با میانگین ۶/۶ نویسنده در هر مقاله، عصاره و معرفت [۱۰] در حوزه علوم پایه و بین‌رشته‌ای پزشکی با میانگین ۳/۴ نویسنده در هر مقاله، دانش و دیگران [۱۱] در حوزه علوم پزشکی با میانگین ۴/۴۷ پژوهش‌گر در هر طرح پژوهشی، حاکی از آن است که اگرچه متوسط تعداد نویسندگان در مقالات این مجله حوزه پزشکی و پیراپزشکی نسبت به مجلات حوزه علوم انسانی در سطح بالاتری قرار دارد اما در مقایسه با حوزه نجوم در سطح پائین‌تری است. نکته قابل توجه هم‌سانی میانگین تعداد نویسندگان این مجله با پژوهش عصاره و معرفت [۱۰] است.

در مورد توزیع جنیست نویسندگان مقالات منتشر شده در این دوره دوازده‌ساله، یافته‌های پژوهش نشان داد که از مجموع ۱۵۸۴ نویسنده، ۱۱۴۴ نفر (۷۲/۲۲٪) مرد و ۴۴۰ نفر (۲۷/۷۸٪) زن هستند. این یافته نشانگر آن است که اگرچه سهم مردان به میزان قابل توجهی از زنان بیشتر است؛ اما نرخ رشد حضور زنان در بازه زمانی دوازده ساله به بیش از دو برابر افزایش یافته است.

در مورد پرکارترین دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی انتشاردهنده مقاله در مجله کومش، دانشگاه علوم پزشکی سمنان با ۶۱۲ مقاله دارای وابستگی سازمانی مرتبط با خود پررنگ‌ترین حضور را در مجله کومش داشته است. بعد از آن دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران و تربیت مدرس به ترتیب با ۸۹ و ۸۶ مقاله در رتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند. هم‌چنین دانشگاه علوم پزشکی سمنان بیش‌ترین تعداد مقالات گروهی را نیز به‌خود اختصاص داده است.

در مورد تعیین وضعیت هم‌کاری گروهی بین نویسندگان، یافته‌های پژوهش نشان‌دهنده برتری نسبی مقالات گروهی است، به طوری که از مجموع ۴۴۰ مقاله منتشر شده در مجله کومش تنها ۴۴ مقاله (۱۰٪) به صورت تک نویسنده نگارش

- [8] Farajpahlou A, Hossein . Collaboration among library and information experts vs. scientist. proceedings of international workshop on webometrics, informetrics and scientometrics. 2-5 March 2004. central library, Indian institute of technology roorkee, India: 91-98.
- [9] Abdolmajid A. Analytical study of citation and writing articles in the field of librarianship and information science in Iranian credible journals during 2000-2004. M.Sc. thesis. library and information department, faculty of psychology and educational sciences, Ahwaz Shahid Chamran Univ Med Sci 2006. (Persian).
- [10] Osareh F, Marefat R. Collaboration of Iranian researchers in producing world science in medline (medicine and interdisciplinary fields). *Rahyaft* 2005; 35: 39-44. (Persian).
- [11] Danesh F, Abdolmajid AH, Rahimi AR, Babaei F. A survey on collaboration in research projects of research centers in Isfahan university of medical sciences during 2001-2006. proceeding of the first congress of scientometrics in medical science. 2007; 15-16. Isfahan (Iran). (Persian).
- [12] Asnafi AR., Pakdaman Naeini M, Marefat R. A survey on collaboration rate of Semnan university faculties in producing scientific papers during 2002-2009 Years, sixth international conference on webometrics, informetrics and scientometrics (WIS) & eleventh COLLNET meeting. Univ Mysore 2010; 19-22.
- [2] Osareh F. Collaboration in Astronomy knowledge production: A case study in ScienceDirect from 2000-2004. Proceedings of 10th International Conference on Scientometrics and Informetrics, 2005, 24-28 July in Stockholm-Sweden.
- [3] Gupta BM, Dhavan SM, Osareh F. India-Middle East collaboration in S&T: An analysis through co-authored publications, 1996-2000. *Library Herald* 2004; 42: 309-323.
- [4] Rahimi M, Fattahi R. Scientific collaboration and information production: a glance at common patterns and concepts of collaborative scientific productions. *Ketab* 2006; 18: 235-248. (Persian).
- [5] Osareh F. Higher education research collaboration between Iran & UK proceedings of COLLINET meeting extra session in conjunction with 10th ISSI Conference, 28th, 2005 July in Stockholm-Sweden.
- [6] Ajiferuke I, Burell Q, Tague J. Collaborative coefficient: a single measure of the degree of collaboration in research. *scientometrics*, 1988 14 (5-6), translated to persian by Farjapahlou A. Hossein and published on *Fasnameh ulum va fanavari-ye etelaat* 2007 23 (1, 2) 183-169. (Persian).
- [7] Richard L Hart. Collaborative publication by university librarians: an exploratory study. *J Acad Libr* 2000; 26: 94-99.

Archive of SID